

Сучасний стан підприємств машинобудівної галузі

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглянуто сучасний стан машинобудівної галузі України.

Ключові слова: машинобудування, виробництво, обсяги виробництва,

Вступ

Машинобудування, попри значне скорочення обсягів виробництва в останні десятиліття, залишається одним із ключових секторів промисловості України. Ця галузь забезпечує інші сфери економіки та населення країни продукцією промислового призначення, такою як верстати, обладнання, інструменти, а також транспортними засобами та побутовою технікою, зокрема автомобілями, пральними машинами, холодильниками тощо. Рівень розвитку машинобудування є важливим індикатором загального стану економіки країни.

Результати дослідження

Машинобудівний комплекс України включає понад 20 спеціалізованих галузей, охоплюючи практично всі сфери машинобудування. Залежно від цільового ринку продукції підприємств машинобудівного комплексу, їх умовно поділяють на п'ять основних груп [1]:

- Інвестиційне (важке) машинобудування – галузі, розвиток яких залежить від інвестиційної активності металургійного, будівельного, енергетичного та транспортного секторів.
- Тракторне і сільськогосподарське машинобудування – галузі, орієнтовані на платоспроможність аграрних виробників, переробників сільськогосподарської продукції, а також частково на попит населення.
- Залізничне машинобудування – спрямоване на задоволення потреб залізничного сектору країни.
- Автомобільна промисловість – виробництво легкових автомобілів для кінцевих споживачів, а також вантажівок і автобусів для підприємств, організацій та виконавчих органів влади.
- Електротехніка, приладобудування, верстатобудування – наукоємні галузі, що виготовляють комплектуючі для потреб усіх інших секторів промисловості, включаючи саму машинобудівну галузь.

У Вінницькій області працює понад 100 промислових підприємств, основним напрямом діяльності яких є машинобудування. Ці підприємства спеціалізуються на верстатобудуванні, інструментальній і приладобудівній промисловості, а також випускають автомобілі та обладнання для сільського господарства, будівництва, комунального сектору, легкої та харчової промисловості.

Динаміка обсягу реалізованої промислової продукції наведена в таблиці 1 та на рис. 1-2, з якого видно, що протягом 2019-2023 рр. спостерігається нерівномірна динаміка зміни обсягу реалізованої промислової продукції. Разом з тим, в 2023р. спостерігається покращення значення показника порівняно із 2022р.

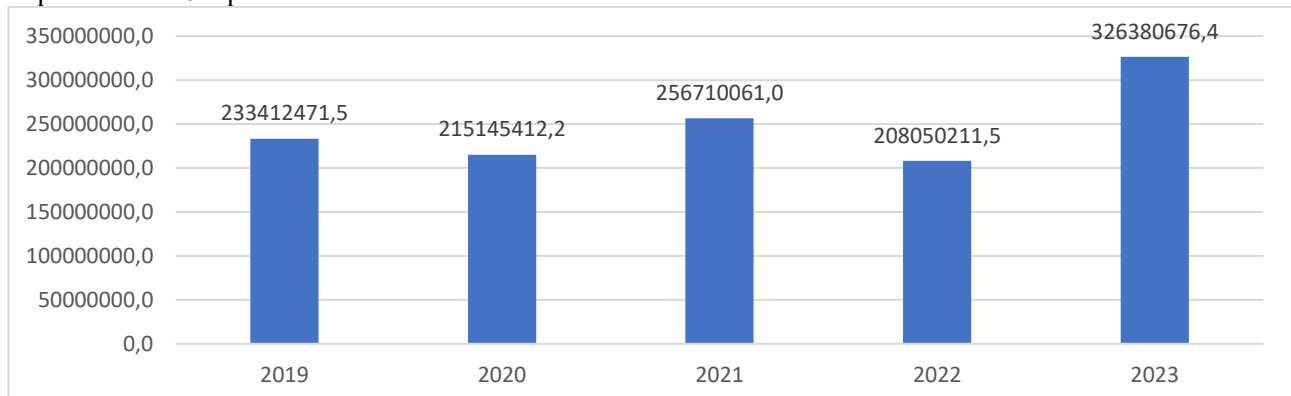

Рис. 1. Динаміка загального обсягу реалізованої продукції підприємствами машинобудування, млн грн

Таблиця 1 – Динаміка обсягу реалізованої продукції машинобудування за 2019-2023 рр, млн грн

Показник	2019	2020	2021	2022	2023
машинобудування, всього	233412471,5	215145412,2	256710061,0	208050211,5	326380676
виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	18224808,6	16549741,2	21173972,5	21737272,6	38867480,0
виробництво електричного устаткування	43749324,8	38369233,6	48836641,1	35002903,2	49382057,8
виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.	79308032,9	80059218,0	97636316,6	57363688,0	78582909,4
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів	33594939,0	30420965,1	38925644,3	42672552,9	63042987,2
виробництво інших транспортних засобів	58535366,2	49746254,3	50137486,5	51273794,8	96505242,0

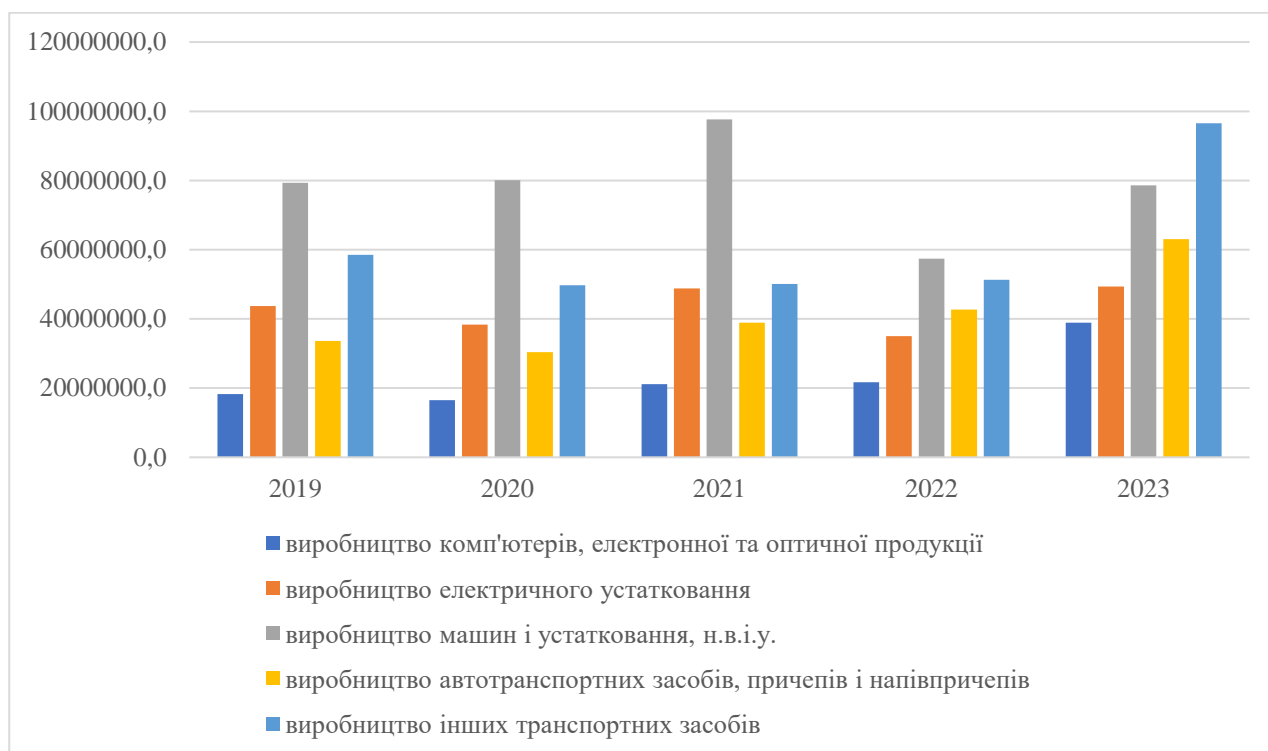

Рис. 2. Динаміка загального обсягу реалізованої продукції підприємствами машинобудування в розрізі окремих видів виробництва, млн грн

З рис. 2 видно, що протягом 2019-2023рр відбулась і зміна структури реалізованої продукції. Якщо в 2019-2021рр. найбільше було реалізовано машин і устаткування, то в 2023р. – інших транспортних засобів.

На рис. 3 наведено динаміку питомої ваги обсягу реалізованої промислової продукції підприємств машинобудування в загальному обсязі промисловості.

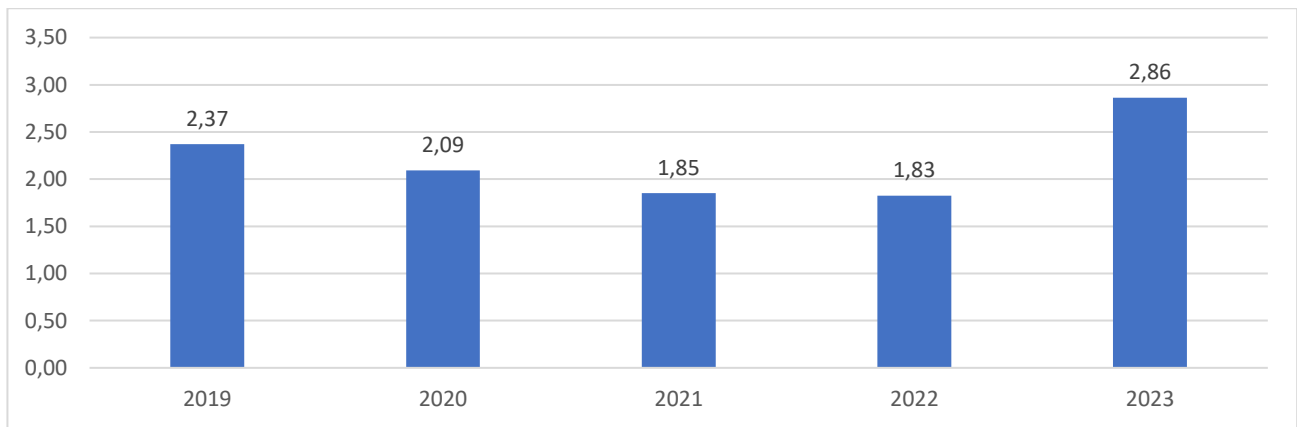

Рис. 3. Частка продукції машинобудування в загальному обсязі промислової продукції, відсотків

З рис. 3 видно, що питома вага продукції машинобудування в загальному обсязі промисловості мала нерівномірну динаміку зміни: протягом 2019-2022 рр. спостерігалось суттєве скорочення частки продукції машинобудування в загальному обсязі промислової продукції, а з 2022 р. – спостерігається зростання. Зазначене скорочення спричинене тим, що значна кількість підприємств машинобудування знаходиться на Сході України, а також скороченням імпорту продукції до Російської Федерації. Разом з тим, негативним є те, що в цілому частка обсягів реалізації продукції машинобудування в загальному обсязі реалізованої продукції є критично низькою.

Отже, підприємствам машинобудування важливо збільшувати обсяги реалізації та залучати інвестиції.

Висновки

Аналіз стану підприємств машинобудування показав, що підприємствам машинобудування важливо збільшувати обсяги реалізації та залучати інвестиції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Вікторія Ігорівна Литвинюк – студентка групи МФКД-23м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: viktorija.igorivna1930@gmail.com

Науковий керівник: В'ячеслав Васильович Джеджула – доктор економічних наук, професор, професора кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Lytvyniuk Viktoria I. - MFKD- 23m student group, Faculty of Management and Information Security, Vinnitsia National Technical University. Vinnitsa.